

Wortelopslag onder controle

Sommige bomen kunnen via hun wortels afleggers maken waardoor nieuwe bomen ontstaan.

Deze opslag is lastig, want als je het wegsnoeit komt het elk jaar weer terug. Om er vanaf te zijn kun je het best de boom in zijn geheel verwijderen.

TEKST: PIUS FLORIS – FOTO'S: ARIJAN VAN ALPHEN

De wortels van bomen hebben vele verschillende functies. De meest bekende zijn: boom verankeren en water en mineralen opnemen. Maar sommige boom- en heestersoorten maken van hun wortels ook gebruik voor de voortplanting. Deze soorten kunnen weliswaar ook zaad maken, maar het is kennelijk gemakkelijker om zogenaemde 'afleggers' te maken via de wortels. Deze afleggers zijn wortels die de capaciteit hebben om twijgen te vormen aan de wortels, die uiteindelijk zelf weer verder wortelen. Daarmee vormen zij weer een nieuwe boom op zich.

Middel

Enkele boomsoorten die makkelijk afleggers vormen zijn *Populus alba* (abeel), *Rhus typhina* (fluweelboom), *Ulmus* (iep) en *Catalpa* (trompetboom). Als de afleggers of 'opslag' die door deze bomen worden gevormd, worden afgezaagd, ontstaat er het jaar erop meestal nog meer opslag. Soms wordt er gebruik gemaakt van middelen om te voorkomen dat de opslag opnieuw uitloopt. Roundup is een van de vaak toegepaste middelen. Het gevolg van het gebruik van dit middel is dat de gehele boom sterk verzwakt. Als veel middel wordt

gebruikt op vele snoeiwonden, is de kans groot dat de boom afsterft.

Geheel verwijderen

Als je veel overlast hebt van opslag van bomen op de golfbaan, dan is het beste advies om de boom die de opslag veroorzaakt, in zijn geheel te verwijderen. Elke andere methode van beheer is slechts een tijdelijke oplossing. Ook als de boom is weggehaald, zal het wortelstelsel nog vele jaren opslag blijven produceren. Als u niet met vergif wilt werken is het noodzaak om vaak alle opslag weg te maaien tot het wortel-

systeem is uitgeput. Dit lukt alleen als je niet toestaat dat er zich veel bladeren ontwikkelen die op hun beurt de overgebleven wortels juist voeden. Een andere keuze is om het grootste deel van de wortels na het vellen van de boom te rooien. Dit is echter wel een bewerkelijke klus.

Wortelcontact

Dan is er nog het wortelcontact tussen de wortels van een boomsoort. Bij bomen van dezelfde soort die in elkaars nabijheid staan, kunnen de wortels zich zodanig verstrengelen dat zij letterlijk aan elkaar vastgroeien. Deze letterlijke vergroeiing is alleen een probleem als bomen worden aangetast door bepaalde vaatziekten zoals *Verticillium sp* in esdoorns en eiken of door de beruchte iepziekte. Als een van de bomen wordt aangetast door een van deze ziekten, dan kan deze zich via de wortels snel verspreiden naar de andere boom of bomen. Een van de mogelijkheden om de overgebleven bomen te sparen voor aantasting via de wortels, is het graven van een diepe sleuf tot onder de beworteling. Het gevolg is natuurlijk wel dat

de gezondheid van de bomen enorm te lijden heeft onder deze rigoureuze maatregel. Vraag daarom eerst advies aan een boomdeskundige.

Alternatieve wortelruimte

Een groot deel van de wortels van bomen hebben nu eenmaal de neiging om vrij dicht onder de oppervlakte te groeien. Daar zijn zuurstof en veel mineralen aanwezig. Doorgaans is in de bovenste laag ook een actiever bodemleven aanwezig. Houd rekening met een conditieverval van de boom of bomen als je de wortels beschadigt of verwijderd. Omdat met het verwijderen van de wortels een deel van het opnamevermogen verloren gaat, is het raadzaam om de boom alternatieve wortelruimte te bieden. Dit kan door het boren van gaten met een grondboor en deze gaten te vullen met een mengsel van 15% compost en de uitkomende grond. Een andere goede manier is de uitkomende grond te mengen met 'PHC Vertimulch'. Maak de gaten, afhankelijk van de grondwaterstand, tot ruim 50 cm diep. Deze behandeling nodigt de nieuwe wortels uit om zich dieper te ontwikkelen.

Stabiliteit en veiligheid

Een andere belangrijke factor waar rekening mee gehouden moet worden bij het verwijderen van boomwortels, is de stabiliteit van de boom en de veiligheid voor de omgeving. Bij het verwijderen van wortels kan de stabiliteit van bomen in het geding komen. Een redelijk gezonde boom in een goede conditie kan zich in de loop van de jaren na het wegnemen van de wortels wel herstellen. In de tussentijd blijft de boom dan wel gevoelig voor windworp. Als er grote hoeveelheden wortels worden weggehaald, is het zinvol om de boom of bomen door vakbekwame boomverzorgers te laten snoeien. Bedenk altijd dat wortels van bomen niet zomaar ergens groeien. Het verband tussen kruin en wortels bestaat echt niet toevallig.

Pius Floris, boomexpert en bodembiooloog, is directeur van Plant Health Care in Vught, telefoon (073) 656 26 95. www.planthealthcare.eu

Om van opslag van bomen af te zijn, kun je het beste de boom die de opslag veroorzaakt, in zijn geheel weghalen. Want als je ze afzaagt, ontstaat er het jaar erop meestal nog meer opslag. Elke andere methode dan de boom volledig weghalen, is slechts een tijdelijke oplossing.